

Zhodnocení šlechtitelského programu plemeno osel domácí v České republice za rok 2018

Organizační změny

V roce 2018 došlo v rámci SOS k některým změnám - byly schváleny nové stanovy spolku, počátkem roku 2019 byl zvolena nová předsedkyně spolku - Mgr. Ing. Maria Žižlavská a bylo odhlasován i nový název spolku - "Klub chovatelů a přátel oslů z.s."

Chovný cíl

Chovným cílem je osel středního až malého obdélníkového rámce s korektní stavbou těla, harmonickými proporcemi a typicky dlouhými ušními boltci. Je bez vad stavby končetin a chodů a bez hrubých exteriérových vad.

Cílem šlechtění osla domácího je jedinec charakterově vyrovnaný, bez známek jakékoli agrese, ochotný k práci a lehce ovladatelný. Jedná se o konstitučně tvrdé, nenáročné a dobře krmitelné jedince. Osel domácí je vhodný k rekreaci, hipoterapii, do zápřahu, nebo jako soumar.

Vedle plemena osel domácí však roste zájem o šlechtění i dalších plemen, proto se vede diskuze o začlenění a organizaci chovu dalších plemen v ČR.

Početní stav populace

V posledních letech vykazuje populace oslů chovaných v české republice významný početní nárůst. Tato okolnost je zřejmě v největší míře ovlivněna narůstajícím povědomím chovatelů a majitelů oslů o nutnosti registrace všech držovaných zvířat, která vyplývá ze zákona. Mimo to se intenzivnější propagace odráží ve zvýšeném zájmu o tato zvířata, což vede zákonitě i k cílenému intenzivnějšímu připuštění chovných jedinců. Výjimkou nejsou ani importy zvířat ze zahraničí.

Tab. č. 1: Přehled populace plemene osel domácí v ČR

Rok	Hřebci v chovu z PK	Klisny v PK	Ostatní	Celkem
2014	7	6	759	772
2015	9	16	943	968
2016	12	23	972	1007
2017	5	29	1095	1129
2018	14	40	1211	1265

Členská základna

V roce 2018 registroval SOS 14 členů, což je o 3 členů méně než v roce 2017. Jedná se však o dočasný pokles, jelikož ke dni sepsání této zprávy (duben 2019) čítá spolek již 20 členů a další zájemci hlásí svůj zájem.

Chovná populace

Plemenní hřebci

Počet plemenných hřebců osla domácího v roce 2018 více než zdvojnásobil, pořád je to však stav nedostatečný. Udělená výjimka MZe umožňuje licencování plemenných hřebců i bez oboustranného dvougeneračního původu příznivě ovlivňuje růst počtu plemeníků. I nadále je však přípouštění nelicencovaným hřebcem běžná věc, v tomto ohledu je nezbytnou úlohou spolku zlepšit propagaci a informovanost široké veřejnosti o povinnostech vyplývajících ze zákona o plemenitbě.

Nadále probíhá program zaměřený na umělou inseminaci a výzkum plodnosti oslů na Klinice chorob koní VFU Brno, kde v rámci interního grantu nabízí chovatelům bezplatné odběry a výrobu inseminačních dávek plemenných oslů a inseminaci oslích klisen.

Zkoušky výkonnosti

Přestože zkušební řád plemenné knihy oslů umožňuje posuzování oslů při celé řadě příležitostí (posuzování hříbat pod klisnou, výstavy, zkoušky výkonnosti atd...) z důvodů velmi omezených aktivit, které by sdružovali zájemce o chov oslů, není počet posouzených zvířat uspokojivý. Zkoušky výkonnosti jsou povinné pro plemenné hřebce, pro klisny jsou zatím nepovinné, a největší důraz je kladen (mimo tělesných znaků) především na projev ochoty spolupracovat s člověkem a nulové známky agresivity, která je hlavním kritériem zcela vylučujícím takové jedince z dalšího chovu.

Výstavy a další akce

V roce 2018 se zástupci SOS úspěšně zúčastnili výstavy pořádané ASCHK – Kůň 2018 v Lysé nad Labem, Koně v akci 2018 v Pardubicích (v rámci ASCHK), dále zástupci z řad chovatelů se zúčastnili veletrhu Techagro Brno nebo Země Živitelka v Českých Budějovicích. Proběhlo i několik regionálních setkání chovatelů spojených s se svodem oslích klisen a hřebců, a sice na farmě Oslí stezka ve Svárově a na ranči Valkýra v Hustopečích. Všechny akce měly pozitivní ohlas nejen mezi účastníky, ale i ze strany diváků. Na těchto setkáních je věnován důraz na sdílení zkušeností s oslíky, jejich výchovou, využitím, vhodnou výbavou atd, ale i seznámení samotných členů a utužením vztahů, což přispívá k rozvoji další spolupráce.

Regionálně se chovatele oslíků tradičně účastní různých akcí - např., slavnostních průvodů, vánočních Betlémů atd. Jejich účast je vždy vítaným bodem a těší velké odezvě u diváků.

Nově pro rok 2019 jsou naplánované účast chovatelů oslů veletrhu For Family/For Horse, a to i v rámci doprovodného programu, což má velký význam pro propagaci a popularizaci plemene. I nadále je v plánu účast oslíků v rámci výstav koní a zvířat - v Lysé nad Labem, Pardubicích nebo Brně.

Významnou roli v propagaci plemena hraje i nové podnikatelské aktivity spojené s oslíky - např. vznik projektu Oslí stezka, který v roce 2018 získal ocenění střeďedočeské hejtmanky v podnikatelské nominaci a obdržel čestné uznání na veletrhu For Horse. V souvislosti s tímto projektem byli oslíci tématem k natáčení řady reportáží v rádiu, televizi, vycházely články v novinách a dalších médiích. Dá se říci, že oslíci se těší velkému zájmu ze strany veřejnosti, což přispívá i k rozvoji chovu a oblíbenosti plemene.

Propagace plemene

V roce 2018 došlo k ukončení provozu webové stránky SOS (www.svazoslichspecialistů.cz), místo něj vznikl počátkem roku 2019 nový webový portál www.osli-info.cz, na kterém se bude odehrávat hlavní propagační a informační aktivita nově vzniklého Klubu.

I nadále jsou k dispozici informace pro chovatele na ASCHK ČR (www.aschk.cz).

Rovněž v médiích věnovaných koním obecně – servery Equichannel, Distanc, časopisy Koně, Jezdectví apod se objevují tématiky články se zaměřením na osly. Zde je hlavním cílem informovat i další případné zájemce o chov plemene a probudit zájem o osly obecně.

SOS /Klub dále využívá komunikaci se členy svazu pomocí Facebooku a e-mailové komunikace.

Závěr:

Plemenářská práce v chovu oslů je stále na počátku rozvoje, nicméně zájem o plemeno a chov jako takový má rostoucí tendenci. Je třeba zintenzivnit komunikaci, informovanost a angažovanost mezi novými zájemci a současnými chovateli. Jako důležitý úkol je i přizvat k práci a součinnosti všechny ty, co osly sice nechovají, ale mají k nim velmi pozitivní vztah a mohou přispět svým úsilím k jeho popularizaci a tím i ke zlepšení chovné populace osla domácího v ČR a případně dalších plemen oslů.

Zpracoval: Mgr. Ing. Maria Žižlavská, Duben 2019